

Kinderrechtencommissaris Caroline Vrijens

‘Een sterk gevoel voor rechtvaardigheid’

TEKST

Caroline Vanpoucke

FOTO'S

Koen Broos

‘Wij moeten er bij uitstek zijn voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie.’

Caroline Vrijens

Kinderrechtencommissaris

“Ik hoop dat ik veel uitwisselingen kan hebben met scholen, met juffen en meesters. Ze vertellen gepassioneerde verhalen. Ik wil ideeën opdoen. Daar kijk ik naar uit.” Caroline Vrijens is sinds augustus kinderrechtencommissaris. Na haar beleidswerk bij het Agentschap Jongerenwelzijn en het werk op het terrein voor SOS Kinderdorpen is dit een logische en mooie stap, zegt ze met veel enthousiasme. Deze Caroline ging luisteren naar #Carolineluistert.

>>

Welke richting ga jij uit met het Kinderrechtencommissariaat?

Ik ga accenten leggen vanuit de ervaringen die ik heb met waar kinderen en jongeren het moeilijk mee hebben. Ik doe dat uiteraard in overleg met mijn geweldig team van bevlogen mensen met een passie voor kinderrechten. Tegen het einde van het jaar is ons beleidsplan klaar en daar gaan we zes jaar mee aan de slag. We tekenen de grote lijnen uit. We zijn er als kinderrechtencommissariaat om toe zien op de naleving van kinderrechten voor alle kinderen en jongeren in Vlaanderen. Via onze ombudsdienst en onze klachtenlijn komen klachten over kinderrechtenschendingen binnen. Wij nemen een bemiddelende rol op en zoeken een concrete oplossing voor dat kind of die jongere in overleg met alle partijen. Dat is de basis van ons werk. Wij houden zo ook de vinger aan de pols, wij hebben voeling met wat er leeft, wat er moeilijk loopt. Van daar-

uit komen we tot nota's of standpunten waarmee we aan de slag gaan naar overheden en politici.

Welke accenten leg je in het beleidsplan?

Wij moeten er bij uitstek zijn voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie. We hebben een grote rol te spelen in het verdedigen van hun rechten. We zijn er van overtuigd dat andere professionals die in contact komen met die jongeren, zoals juffen en meesters, dat ook doen. Als het echt fout loopt, dan moeten wij er zijn om een oplossing te zoeken voor die kinderen. Ik heb het over kinderen in armoede, over kinderen die thuis niet of moeilijk kunnen opgroeien omwille van geweld of andere situaties, kinderen die worstelen met geestelijke gezondheidsproblemen, kinderen in de jeugdhulp, kinderen met een handicap. Zij moeten veel hindernissen in het leven overwinnen. Ze krijgen te maken met pesten, uitsluiting, discriminatie. Wij merken via de

‘De ondersteuning van meesters en juffen om met gedragsproblemen bij kinderen en jongeren om te kunnen, kan beter.’

Caroline Vrijens
Kinderrechtencommissaris

klachtenlijn dat kinderen en jongeren daar echt nog van afzien. Karrewiet werkt daar al jaren rond en dat vind ik schitterend. Eigenlijk heb je hier niet veel voor nodig. Ik bedoel: je zal geen verandering brengen met nieuwe regelgeving. Er is gewoon een mentaliteitswijziging nodig. Het gaat over scholen die daarop inzetten en merken dat het heel erg loont voor de sfeer op school, voor de sfeer in de klas. Pesten, uitsluiting, discriminatie op school, polarisering. Daar moet verandering in komen. Ik heb altijd al een heel sterk rechtvaardigheidsgevoel gehad. Als ik uitsluiting merkte bij kinderen in mijn klas of school, dan raakte mij dat heel hard.

Het Kinderrechtenverdrag bestaat 30 jaar. Je zet een speciale campagne op rond het recht van kinderen en jongeren om hun eigen mening te geven en gehoord te worden in belangrijke beslissingen die hen aanbelangen. Vertel!

#Carolineluistert is een campagne waarin ik het accent leg op het eerste recht van kinderen en jongeren: het recht om gehoord te worden. Een eerste fase is specifiek gericht naar scholen. Via een filmpje roepen we op: kinderen en jongeren laat van je horen. We vragen hen: Wanneer werd er wel met jou rekening gehouden, wanneer niet. Ik hoop dat daar veel reactie op komt. Er zullen minder fraaie maar ook mooie verhalen naar boven komen die kunnen inspireren en juffen en meesters nieuwe energie geven. Tijdens de tweede fase van de campagne, van november 2019 tot november 2020, bezoek ik met medewerkers van mijn team elke maand een plek waar kinderen en jongeren verblijven: een psychiatrische instelling, een jeugdinstelling, een jeugdhulpvoorziening, een school bijzonder onderwijs. Daar ga ik met de kinderen en jongeren praten. Ik vind het fijn dat ik dat kan doen aan het begin van mijn mandaat. Het biedt mij de kans om te kijken of de

prioriteiten in ons beleidsplan kloppen met de signalen die we op onze ronde krijgen. Missen we dingen?

Zal je ook bij andere dossiers de onderwijssector betrekken?

Ik zie nog heel veel potentieel bij het inzetten op de effectieve samenwerking tussen onderwijs en welzijn. Scholen proberen dat al, maar ik denk dat er nog meer kan gebeuren om ervoor te zorgen dat de randvoorwaarden er zijn voor kinderen en jongeren om zich goed te voelen in de klas. Zorg dat je als school een netwerk hebt van organisaties die kunnen tussenkomen en ondersteunen. Iedereen wint daarbij.

Ook de ondersteuning van meesters en juffen om met de gedragsproblemen bij kinderen en jongeren om te kunnen, kan beter. In scholen heerst nu soms het gevoel: wij kunnen het niet meer aan. De meeste meldingen van kinderen en jongeren via de klachtenlijn gaan over onderwijs: over leerlingenbegeleiding, schoolkosten, sancties, pesten, maar ook over uitsluiting. Elk kind dat uitgesloten wordt op school is er een te veel. Want was is je toekomstperspectief als dat gebeurt en je geen nieuwe school vindt? Wij proberen er mee voor te zorgen dat dat kind terug kan aanhechten en een perspectief heeft voor opleiding, voor ontwikkeling.

Kinderen die weggerukt worden uit hun school en teruggestuurd worden naar hun 'land van herkomst'. Het gebeurt helaas nog vaak. Zie jij hier net zoals je voorganger het kinderpardon als antwoord?

Het kinderrechtencommissariaat zegt samen met andere organisaties die strijden voor het recht op onderwijs dat je dat niet kan maken. Zorg er voor dat kinderen tenminste het schooljaar waar ze in zitten, kunnen afwerken. Zorg dat kinderen die hier al veel langer verblijven en die dicht bij hun diploma zitten, dat diploma halen. Wij begrijpen dat er asielprocedures zijn en we moeten ons ook houden aan de wetgeving. Maar het staat voor ons als een paal boven water dat het belang van het kind primeert. Zo staat het in het kinderrechtenverdrag en daar zijn we aan gebonden. Voor kinderen en jongeren die hier nog niet lang zijn zeggen we hou die asielprocedure zo kort, duidelijk en transparant mogelijk. Kinderen die hier al zeer lang zijn, die geen band meer

hebben met het land waar ze vandaan komen, die onze taal spreken, zich helemaal Belg, Vlaming, Brusselaar voelen, moeten het recht hebben zich verder te integreren en hier te blijven. Dat zegt het Kinderrechtencommissariaat al jaren.

Een van de doelstellingen van het kinder-rechtenbeleidsplan (2015-2019) was een daling van de kinderarmoede. De cijfers zeggen het tegenovergestelde.

De kinderarmoede is continu gestegen de voorbije jaren. We kunnen dat niet aanvaarden! We moeten een manier vinden om dat te kenteren. Het is een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Er is consensus over. Het is niet gelukt in het verleden, dus hoe gaan we het nu doen? In het regeerakkoord wordt er gesproken over een zeer sterke regiefunctie bij de lokale besturen voor de bestrijding van kinderarmoede. Ik ben hier blij mee. Hoe dichterbij de gezinnen en in de buurt die regiefunctie zit, hoe beter. Wij gaan dat met het Kinderrechtencommissariaat heel sterk opvolgen. Welke budgetten gaan er naartoe? Is dat voldoende voor kinderen en gezinnen in armoede? Wat betekent die regiefunctie? Er zijn mooie voorbeelden in de praktijk van lokale besturen, kijk naar Mechelen, Kortrijk of Oostende. Hoe pakken zij dat aan op het terrein? Welke resultaten boeken zij? Wat goed werkt, moeten we zoveel mogelijk bekend maken. Als het Kinderrechtencommissariaat een rol kan spelen om met de plannen die er nu liggen bij te dragen tot de vermindering van de kinderarmoede, in samenwerking met de VVSG, lokale besturen en de Vlaamse overheid, graag! Waar we kunnen leveren we vanuit het kinderrechtenperspectief onze bijdrage.

Op de dag van mijn benoeming werd ik hier in het Vlaams parlement geïnterviewd tijdens een live uitzending voor radio 1. Na het interview kwam een juf naar mij en zei: "Ik ben zo blij dat je gesproken hebt over kinderarmoede, want ik kan het niet meer aanzien. Ik heb zo vaak kinderen in de klas die geen eten bij hebben en die het zo moeilijk hebben." Ik vond het fijn dat ze naar mij toe stapte om dat nog eens te zeggen. Ik weet dat zij niet alleen is. Er zijn heel veel juffen en meesters die dat meemaken in hun klas.

 # Carolineluistert heeft oor voor kinderen en jongeren

Echt luisteren naar kinderen en jongeren, hoe doe je dat? Caroline: "Dat is: de juiste vragen stellen. Als je echt naar iemand luistert en je bent oprecht geïnteresseerd, dan stel je je open en laat je toe dat de andere persoon jou verandert.

Als je echt luistert naar wat kinderen en jongeren te vertellen hebben, dan komen daar dingen uit waarvan je versteld staat. Mijn droom is: neem kinderen en jongeren au serieux. Praat met hen op een manier die voor hen begrijpelijk is, op basis van hun maturiteit. Stel jezelf open en wees flexibel in je principes, normen, ideeën. In elke context, zeker ook in de klas, op school. De rode draad doorheen het jaarverslag dat we in november voorstellen is: "Kinderen willen écht gehoord worden". Daar ligt nog veel werk te wachten."

www.kinderrechtencommissariaat.be/carolineluistert